

PIEKSÄMÄEN KAUPUNGIN PIENHANKINTAOHJE

Hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 § 36

PIEKSÄMÄKI

Elämäsi asemapaikka

Sisällys

1 YLEISTÄ PIENHANKINNOISTA.....	1
1.1 PÄÄTÖSVALTA HANKINTA-ASIOISSA	1
1.2 PIENHANKINTOJEN KYNNYSARVOT	2
1.3 SOPIMUSTOIMITTAJIEN KÄYTTÄMINEN	2
2 KOLME TAPAA TEHDÄ PIENHANKINTA.....	3
2.1.1 SUORA HANKINTA	3
2.1.2 SUORA HANKINTA ERITYISIN PERUSTEIN KANSALLISEEN KYNNYSARVOON ASTI	3
2.2 HINTA-/OMINAISUUS-/LAATUTIEDUSTELU	3
2.3. TARJOUSKILPAILUN JÄRJESTÄMINEN	3
3 PIENHANKINNAN TOTEUTTAMINEN TARJOUSKILPAILULLA.....	7
3.1 PIENHANKINTAMENETTELYT	7
3.2 TARJOUSPYYNNÖN SISÄLTÖ PIENHANKINNOISSA	7
3.3 TILAAJAVASTUULAKI JA TARJOAJALTA VAADITTAVAT SELVITYKSET	8
4 HANKINTAPÄÄTÖS JA -SOPIMUS.....	9
5 HANKINTAPÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO	10
6 HANKINTA-ASIAKIRJOJEN JULKISUUS	10
7 MUUTOKSENHAKU	11
7.1 HANKINTAOIKAISU	11
7.2 OIKAISUVAATIMUS	11
7.3 KUNNALLISVALITUS	12

1 YLEISTÄ PIENHANKINNOISTA

Pienhankinnat toteutetaan näiden ohjeiden mukaisesti. Koosta riippumatta hankinnat tehdään aina huolellisesti ja hyvää hankintatapaa noudattaen, kaupungin edun mukaisesti. Pienhankintoja ei säätele hankintalaki, mutta niitä säätelevät EU:n perustamissopimuksen mukaiset yleiset periaatteet eli tasapuolisuuden, syrjimättömyyden, avoimuuden ja suhteellisuuden periaatteet. Lisäksi on noudatettava hyvän hallinnon periaatteita.

Pieksämäen konserniyhtiöt noudattavat EU-kynnysarvon alittavissa hankinnoissaan julkisten hankintojen periaatteita. EU- kynnysarvon ylittävissä hankinnoissaan Pieksämäen Vesi Oy noudattaa Eritysalojen hankintalakia (Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 2016/1398).

Kaikista vähintään 5 000 euron (arvonlisäveroton arvo) hankinnoista tulee tehdä kirjallinen perusteltu hankintapäätös (ei puite- eikä vuosisopimushankinnoista).

Myös hankinnan keskeyttämisestä sekä muista tarjoajien ja ehdokkaiden asemaan vaikuttavista ratkaisuksista tulee tehdä kirjallinen perusteltu päätös, kun hankinnan ennakoitu arvo on vähintään 5 000 euroa. Hankintapäätös on kuntalaissa määritelty viranomaispäätös, jolla päätösvaltuuden omaava toimielin taikka viranhaltija tekee ratkaisun hankinnasta ja määrää sen täytäntöönpanosta. Tilausta ei saa pilkkoa 5 000 euron rajan alittamiseksi. Hankintaa ei saa pilkkoa eriin taikka laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi. Tavara- tai palveluhankintaa ei myöskään saa liittää rakennusurakkaan tai hankintoja muutoin yhdistellä keinotekoisesti säännösten soveltamisen välttämiseksi. Usein toistuvat hankinnat, jotka yksittäisinä hankintoina alittavat kansallisen kynnysarvon, mutta tilikauden ajalta yhteenlaskettuna ylittävät sen selkeästi, on kilpailutettava suurempana kokonaisuutena kerralla hankintalain mukaisena puitejärjestelyinä. Jos tilaus perustuu johonkin sopimukseen, tulee sen käydä ilmi päätöksestä.

Tätä ohjetta noudatetaan niissä kaupungin tytäryhteisöissä, jotka ovat hankintalainsäädännössä tarkoitettuja hankintayksiköitä, ja niissä erillisissä hankkeissa, joissa tilaajana on kaupunki. Erillisissä hankkeissa on huomioitava lisäksi rahoittajatahon ohjeet. Tätä ohjetta tulee noudattaa riippumatta siitä, onko tarjoaja tai ehdokas taikka sopimustoimittaja kunnan tytäryhteisö, kunnan sidosyksikkö vai muu toimija. Pienhankintaohjeen noudattamisen valvonta kuuluu normaaliin esimiestyöhön. Tämä ohje korvaa Pieksämäen kaupungin pienhankintaohjeen (hyväksytty kaupunginhallituksessa 20.6.2017 § 151).

Hankinnan ennakoitu arvo ratkaisee sen, onko hankinta EU-kynnysarvon ylittävä, kansallisen kynnysarvon ylittävä vai pienhankinta. Pienhankinnoissa on kunnan omat suoran hankinnan rajat, jonka alle jäävät hankinnat voi tehdä suorana hankintana. Suoran hankinnan raja on eri asia kuin päätösraja.

1.1 PÄÄTÖSVALTA HANKINTA-ASIOISSA

Hankintapäätöksen ja hankintasopimuksen tekee se toimielin tai viranhaltija, jolle on hallintosäädännössä tai sen perusteella tehdyllä muulla hallinnollisella päätöksellä annettu päätösvalta hankinta-asioissa. Hankintapäätösvaltuudet (hankintarajat) on määritelty kaupunginhallituksen antamissa talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa ja edelleen delegointipäätöksissä.

1.2 PIENHANKINTOJEN KYNNYSARVOT

Pienhankintoja ovat kansalliset kynnsarvot alittavat hankinnat. Tasan kansallisen kynnsarvon suuruinen hankinta tulkitaan kansallisen kynnsarvon ylittäväksi hankinnaksi. Taulukossa 1 on esitetty hankintojen kynnsarvot sekä pienhankintatavan valintaan liittyvät rajat eri hankintalajeille. Pienhankintatavat on esitelty tarkemmin seuraavassa luvussa.

Taulukko 1: Hankintakilpailutuksen rajat ja kynnsarvot

Hankintakilpailutusten rajat ja kynnsarvot

(EU-Kynnsarvot 1.1.2018 alkaen, Kansalliset kynnsarvot 1.1.2017 alkaen)

Hankintalajit	EU-kynnsarvot alv. 0 %	Kansalliset kynnsarvot alv. 0 %	Kaupungin suoran hankinnan raja alv. 0 %	Hinta/ ominaisuus-/ laatu- tiedustelun raja alv. 0 %	Tarjouskilpailun raja alv. 0 %
Tavarahankinnat	221 000	60 000	alle 10 000	10 000 – 19 999	20 000 – 59 999
Palveluhankinnat ja suunnittelukilpailut	221 000	60 000	alle 10 000	10 000 – 19 999	20 000 – 59 999
Rakennusurakoihin liittyvät suunnittelu- ja konsulttipalvelut	221 000	60 000	alle 10 000	10 000 – 19 999	20 000 – 59 999
Rakennusurakat	5 548 000	150 000	alle 50 000	50 000 – 99 999	100 000 – 149 999
Muut erityiset palvelut (hankintalain liitteessä E määritellyt palvelut)		300 000	alle 40 000	40 000 – 99 999	100 000 – 299 999
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut (hankintalain liitteessä E määritellyt palvelut)		400 000	alle 40 000	40 000 – 99 999	100 000 – 399 999
Käyttöoikeussopimukset	5 548 000	500 000	alle 40 000	40 000 – 99 999	100 000 – 499 999
Hankintapäätös vähintään 5 000 €:n hankinnoista					

Pienhankinnat toteutetaan kevyillä ja joustavilla menetelmillä. Tavoitteena on saada luotettava näkemys hankittavan tavaran tai palvelun hinta- ja laatutasosta sekä ominaisuuksista. Kansallisen kynnsarvon ylittävissä hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista eli tehdään HILMA –kilpailutus.

1.3 SOPIMUSTOIMITTAJIEN KÄYTTÄMINEN

Ennen hankintaprosessin käynnistämistä on tarkistettava, onko kaupunki jo kilpailuttanut kyseisen tuotteen/palvelun tai onko kunta liittynyt tämän hankinnan osalta KL-Kuntahankinnat Oy:n, Sansia Oy:n, Kuntien Tiera Oy:n tai muun yhteishankintayksikön sopimukseen tai puitejärjestelyyn. Mikäli kilpailutus on tehty kaupungissa tai kaupunki on liittynyt em. tahojen tekemään sopimukseen ja mikäli sopimus mahdollistaa ko. hankintayksikölle sopimuksen käytön, tehdään tilaus suoraan sopimuksen perusteella. Tilaus tehdään sähköpostitse tai muulla tavoin dokumentoidusti.

Puitejärjestelyllä tarkoitetaan yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman toimittajan välistä sopimusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa (max. 4 vuotta) tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot, kuten hinnat, alennusehdot, toimitusehdot ja tilausmenettelyt. Hankinta on tehtävä vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

Puitesopimushankinnoissa pyritään käyttämään kaupungin kilpailuttamia tavarantoimittajia.

Ainoastaan poikkeustapauksissa ja perustellusta syystä hankintoja voi tehdä sopimusten ulkopuolelta. Poikkeamisen syynä voi esimerkiksi olla, että tarvittavaa tavaraa tai palvelua ei ole saatavissa muilta toimittajilta, tai kyse on yksittäisen asiakkaan hoito- tai asiakassuhteen jatkamisesta keskeytymättä silloin kun hoitosuhteen katkeaminen aiheuttaisi kohtuutonta terveydellistä tai hoidollista haittaa.

2 KOLME TAPAA TEHDÄ PIENHANKINTA

2.1.1 SUORA HANKINTA

Suorassa hankinnassa pienhankinta tehdään suoraan yhdeltä toimittajalta ilman kilpailutusta (yllä oleva taulukko 1 kohta suoran hankinnan raja). Hankinta voidaan toteuttaa suoraan ostamalla, jos hankinnan arvo on vähäinen. Jos pienhankinta toteutetaan suorana hankintana, tulee toimia kunnan kokonaisedun mukaisesti. Kun käytetään suoraa hankinta, tulee hankinnan laatu- ja hintataso olla tiedossa.

Suoralla hankinnalla ei tarkoiteta tilauksia, jotka kunta tekee kilpailutettujen sopimusten puitteissa. Tilaukset ovat tällöin jo kilpailutettujen sopimusten täytäntöön panemista (esim. Pieksämäen kaupungin, KL-Kuntahankinnat Oy:n tai Sansia Oy:n kilpailuttamat puitejärjestelyt).

2.1.2 SUORA HANKINTA ERITYISIN PERUSTEIN KANSALLISEEN KYNNYSARVOON ASTI

Suoran hankinnan toteuttaminen **kansalliseen kynnysarvoon asti** on mahdollista erityisin perustein, mikäli tarjouskilpailun kustannukset ohittaisivat kilpailutuksessa saatavan hyödyn tai kilpailutuksella ei saavuteta kunnan kokonaisedun kannalta tarkoituksenmukaista ratkaisua tai hankintayksiköstä riippumattomasta kiireestä johtuen.

Suoraa hankintaa varten on aina syytä tehdä hinta-/laatu-/ominaisuusvertailu/-tiedustelu. Tiedustelusta tehdään vertailu tai muistio, joka tallennetaan.

Erillinen kirjallinen hankintapäätös tehdään, jos hankinnan arvo on vähintään 5 000 euroa.

2.2 HINTA-/OMINAISUUS-/LAATUTIEDUSTELU

Hinta-/ominaisuus-/laatu- tiedustelu tehdään vähintään 2-5 tarjoajalle esim. sähköpostilla. Tiedustelun tavoitteena on selvittää hankinnan kohteen hinta- ja laatutaso sekä ominaisuudet. Hankintayksikkö valitsee tiedustelussa saatujen tietojen perusteella hinta-laatusuhteeltaan parhaan vaihtoehdon. Mikäli tarjouskilpailun kustannukset ohittaisivat kilpailutuksessa saatavan hyödyn tai kilpailutuksella ei saavuteta kunnan kokonaisedun kannalta tarkoituksenmukaista ratkaisua tai hankintayksiköstä riippumattomasta kiireestä johtuen, tätä tiedustelua voidaan käyttää kansalliseen hankintarajaan asti. Tiedustelusta tehdään vertailu tai muistio, joka tallennetaan.

Erillinen kirjallinen hankintapäätös tehdään, jos hankinnan arvo on vähintään 5 000 euroa. Tällöin tarjoajille lähetetään myös oikaisuohje.

2.3. TARJOUSKILPAILUN JÄRJESTÄMINEN

Määrältään taulukossa 1 kuvatut hinta-/ominaisuus-/laatu-tiedustelun rajoja suuremmat, mutta kuitenkin alle kansallisten kynnysarvojen jäävät hankinnat toteutetaan tarjouskilpailulla.

Tarjouskilpailussa hankinnan sisältö määritellään tarjouspyyntöön ja toimittajat tarjoavat tarjouspyynnön mukaisesti. Lisää ohjeita tarjouspyynnön tekemiseen löytyy luvusta 3 alkaen.

Tarjouskilpailut toteutetaan Cludia pienhankintajärjestelmän kautta. Cludia pienhankintajärjestelmä helpottaa hankintayksikön työtä, tekee koko prosessin hallitummaksi ja yhteneväisemmäksi ja vähentää virheiden mahdollisuutta. Pienhankintajärjestelmässä on paljon hankinnoissa auttavaa ohjeistusta ja sinne voi tallentaa tarjouspyyntömalleja tulevien hankintojen avuksi. Järjestelmä mahdollistaa myös pienhankintojen seuraamisen. Pienhankintajärjestelmän avulla hoituvat myös hankintailmoitukset, joten PK-sektorin tieto avoimista kilpailutuksista lisääntyy. Sähköisen palvelun avulla tarjoaminen on myös toimittajille helpompaa.

Pienhankintojen toteuttaminen on kuvattu tiivistetysti seuraavassa taulukossa ”Hankintatavat pienhankinnoissa”.

Hankintatavat pienhankinnoissa

2.1.1 Suora hankinta	Suoran hankinnan voi tehdä, kun hankinnan arvo alittaa taulukossa 1 esitetyt hinta-/laatu-/ ominaisuustiedustelun arvot.
2.1.2 Suora hankinta erityisin perustein	Suoraa hankintaa varten on aina syytä tehdä hinta-laatu ominaisuusvertailu/-tiedustelu. Kansalliseen kynnysarvoon asti voi tehdä pienhankintaohjeen mukaisen suoran hankinnan, mikäli: - tarjouskilpailun kustannukset ohittaisivat kilpailutuksessa saatavan hyödyn - kilpailutuksella ei saavuteta kunnan kokonaisedun kannalta tarkoituksenmukaista ratkaisua - hankintayksiköstä riippumaton kiire Erillinen kirjallinen hankintapäätös tehdään, jos hankinnan arvo on vähintään 5 000 €. Tällöin tarjoajille lähetetään myös oikaisuohje.
2.2 Hinta- / ominaisuus/ laatutiedustelu	Hinta-/laatutiedustelu tehdään 2-5 tarjoajalle esim. nettivertailuna tai sähköpostilla. Hintavertailusta tehdään vertailu tai muistio, joka tallennetaan. Erillinen kirjallinen hankintapäätös tehdään, jos hankinnan arvo on vähintään 5 000 €. Tällöin tarjoajille lähetetään myös oikaisuohje. Ensisijainen tiedottamiskanava – pienhankintapalvelu
2.3 Tarjouskilpailu (sähköinen)	Hankinnoista, jotka ylittävät hinta-/ominaisuus-/laatu-tiedustelun rajat ja alittavat kansallisen kynnysarvon, tehdään tarjouspyyntö. Hankinnat kilpailutetaan pääsääntöisesti Cludia Pienhankinta -järjestelmän kautta. Hankinnasta tehdään hankintapäätös, joka lähetetään tarjoajille. Hankintapäätöksen mukana lähetetään oikaisuohje. Useammalle vuodelle ulottuvasta hankinnasta tehdään sopimus, mutta kertatilauksesta riittää tilausvahvistus.

Lisäksi huomioitava pienhankinnoissa seuraavaa:

- Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonnäisäveroa.
- Kansalliset kynnsarvot ovat voimassa olevia kansallisia kynnsarvoja ja muutoksista informoidaan.
- EU-hankkeissa on syytä noudattaa rahoittajan antamia ohjeita, ovat pienhankintaohjeita tiukemmat dokumentaation osalta

Alle 10 000 euron hankinnat Tavara- ja palveluhankinnat, Suunnittelukilpailut, ja Rakennusurakoihin liittyvät suunnittelu- ja konsulttipalvelut

Alle 50 000 euron hankinnat Rakennusurakat

Alle 40 000 euron hankinnat Muut erityiset palvelut, Sosiaali- ja terveystalvelut ja Käyttöoikeussopimukset

- tarkistettava aina ensiksi, että onko ko. hankinnasta jo voimassa olevaa vuosi- tai puitesopimusta
- hankinta tehdään toimialojen yksiköissä
- hankinta on suoraa
- tehtävä riittävä hintatiedustelu/kartoitus, esim. sähköpostilla, dokumentit tallennettava
- viranhaltijapäätös on aina tehtävä ko. hankinnasta, kun hankinnan arvo ylittää 5 000 euroa (ei puite- eikä vuosisopimushankinnoista) ja siihen on liitettävä asianomainen oikaisuohje / valitusosoitus liitteeksi.

10 000 – 19 999 euron hankinnat Tavara- ja palveluhankinnat, Suunnittelukilpailut, ja Rakennusurakoihin liittyvät suunnittelu- ja konsulttipalvelut

50 000 – 99 999 euron hankinnat Rakennusurakat

40 000 – 99 999 euron hankinnat Muut erityiset palvelut, Sosiaali- ja terveystalvelut ja Käyttöoikeussopimukset

- tarkistettava aina ensiksi, että onko ko. hankinnasta jo voimassa olevaa vuosi- tai puitesopimusta
- hankinta tehdään lähtökohtaisesti toimialojen yksiköissä
- hinta- / ominaisuus- / laatutiedustelu ja muita tilauksen tekemiseksi tarvittavia tietoja kysytään 2-5 mahdolliselta toimittajalta
- viranhaltijapäätös on aina tehtävä ko. hankinnasta (ei puite- eikä vuosisopimushankinnoista) ja siihen on liitettävä asianomainen oikaisuohje / valitusosoitus liitteeksi
- hankintoja koskeva päätös syntyy, kun tilaus on tehty
- tilaukset ja mahdolliset hintatiedustelut/tarjoukset on syytä arkistoida asianmukaisesti
- asianomainen yksikkö huolehtii aina tavarant- ja palvelutilauksesta itse
- voimassa olevissa puite- ja vuosisopimuksissa hankintapäätös tehdään Pieksämäen kaupungissa, Sansia Oy:ssä tai KL-Kuntahankinnat Oy:ssä.

20 000 – 59 999 euron hankinnat Tavara- ja palveluhankinnat, Suunnittelukilpailut, ja Rakennusurakoihin liittyvät suunnittelu- ja konsulttipalvelut

100 000 – 149 999 euron hankinnat Rakennusurakat

100 000 – 299 999 euron hankinnat Muut erityiset palvelut,

100 000 – 399 999 Sosiaali- ja terveystalvelut

100 000 – 499 999 Käyttöoikeussopimukset

- tarkistetaan aina ensiksi, että onko ko. hankinnasta jo voimassa olevaa vuosi- tai puitesopimusta
- ota yhteys kaupungin omaan hankinta-asiantuntijaan
- yksiköt voivat kilpailuttaa hankinnan itse tai kaupungin oman hankinta-asiantuntijan kanssa
- tarjouspyyntö on lähetettävä 2-5 toimijalle ja hankintamuoto on valittava aina

- tapauskohtaisesti erikseen, yleisin on rajoitettu menettely
- viranhaltijapäätös on aina tehtävä ko. hankinnasta ja siihen on liitettävä asianomainen oikaisuohje / valitusosoitus liitteeksi
 - asianomainen yksikkö huolehtii aina tavarantoimitus- ja palvelutoimituksesta itse
 - kilpailutus on suoritettava alusta loppuun hankintaprosessin ohjetta noudattaen, jotta varmistetaan tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu
 - voimassa olevissa puite- ja vuosisopimuksissa hankintapäätös tehdään Pieksämäen kaupungissa, Sansia Oy:ssä tai KL-Kuntahankinnat Oy:ssä.

Hankintalain kansallisten kynnysarvojen ylittävät hankinnat

- tarkistetaan aina ensiksi, että onko ko. hankinnasta jo voimassa olevaa vuosi- tai puitesopimusta
- noudatetaan hankintalakia ja hankintalain kynnysarvojen mukaisia ohjeita
- otettava yhteys kaupungin omaan hankinta-asiantuntijaan tai Sansia Oy:n hankinta-asiantuntijaan

Puitesopimukset

Puitejärjestelyllä tarkoitettaisiin yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman toimittajan välistä sopimusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot, kuten hinnat ja suunnitellut määrät. Puitejärjestelyn kesto sekä perustelut, jos puitejärjestelyn kesto ylittää neljä vuotta, on esitettävä hankintailmoituksessa hankintadirektiivin liitteen V:n C osan kohdan 10 a mukaisesti. Tyypillisiä yli 4 vuotta kestäviä puitesopimushankintoja voi olla mm. hankinnat, joihin kuuluu investointeja, joiden poisto-aika on pitempi kuin neljä vuotta tai palveluntuottajan vaihtaminen edellyttää merkittäviä muutokuluja ja riskejä palvelun tuottajan vaihtuessa.

Puitesopimuksen kilpailutusasiakirjoissa on kerrottava mihin hankintoihin puitesopimusta käytetään ja missä tilanteessa pyydetään erilliset kiinteähintaiset tarjoukset.

3 PIENHANKINNAN TOTEUTTAMINEN TARJOUSKILPAILULLA

3.1 PIENHANKINTAMENETTELYT

Pienhankinnat voidaan tehdä erilaisin hankintamenettelyin. Pieksämäen kaupungilla on käytössä seuraavat menettelyt:

Avoin menettely

- Julkaistaan tarjouspyyntö. Kaikki halukkaat voivat jättää tarjouksen.

Rajoitettu menettely

- Tarjouspyyntö lähetetään vähintään 2 - 5 potentiaaliselle tarjoajalle.

Muut menettelyt

- Pienhankinnoissa tavoitteena on luoda myös uusia hyviä hankintamenettelyjä, joten myös muita hankintamenettelyitä voi käyttää. Tarjouspyyntöön tulee kuvata käytetty hankintamenettely.

3.2 TARJOUSPYYNNÖN SISÄLTÖ PIENHANKINNOISSA

Pienhankinnoissa tarjouspyyntöön on kirjattava vähintään seuraavaa:

- Hankinnan kohde eli tavaran, palvelun tai urakan yksilöinti
- Tarjouksen valinta- ja vertailuperusteet
- Tarjouksista valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on:
 - a) hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin,
 - b) kustannuksiltaan edullisin tai
 - c) hinta-laatusuhteeltaan paras.
 - Jos valitaan hinta-laatusuhteeltaan paras tarjous, niin vertailuperusteina ovat hinta ja laatukriteerit.
 - Laatukriteerit on yksilöitävä tarjouspyynnössä.
 - Hinnalle ja laatukriteereille ilmoitettava joko tärkeysjärjestys tai painoarvot.
- Toimitusaika ja toimitusehto tai hankintasopimuksen alkaminen ja kesto
- Tarjousten jättämisen määräaika ja tapa

Muita tarjouspyyntöön tarpeen mukaan valittavia asioita:

- Hankinnan kuvaus (hankinnan kohteen soveltuvuusvaatimukset, mahdolliset hankintamäärät/arvio)
- Kuvaus hankintamenettelystä
- Hankinta on kansallisen kynnysarvon alittava
- Tarjoajan soveltuvuudelle asetetut vaatimukset ja luettelo vaadittavista selvityksistä soveltuvuuden todentamiseksi
- Määräaika tarjouksen tekemiselle
- Kuvaus siitä miten kysymyksiä otetaan vastaan ja miten niihin vastataan, määräaika kysymysten jättämiselle
- Osoite, johon tarjous on toimitettava: pääasiassa Clodian pienhankintapalvelu (vain poikkeustapauksissa sähköpostiosoite: käytetään joko omaa osoitetta tai kirjaamo@pieksamaki.fi. Omaa sähköpostiosoitetta käytettäessä tulee huolehtia siitä, että tarjouksia ei avata ennen määräajan umpeutumista. Käytettäessä kirjaamon osoitetta hankinnasta vastaava henkilö ilmoittaa kirjaamoon tarjouskilpailusta sekä tarjousten jättämisen määräajasta ja sopii prosessin käytännöt).
- Tarjouksen valintaperuste ja vertailuperusteet

- Pyydettävä tarjoajan sähköpostiosoite, käytetään pääsääntöisesti sähköistä päätöksen tiedoksiantoa
- Maininta siitä, että molempia osapuolia sitova hankintasopimus syntyy vasta, kun sopimus on allekirjoitettu tai jos sopimusta ei erikseen tehdä (euromäärärajat), kun tilaus on dokumentoidusti tehty
- Maininta siitä, että tilaus voidaan tehdä, kun hankintapäätös on lainvoimainen

Lisäksi tarjouspyynnöstä on käytävä ilmi sellaiset kaupalliset ja muut sopimusehdot, joilla on merkitystä tarjouksen tekemisessä. Mikäli kirjallista sopimusta ei solmita, alla luetellun kaltaisia ehtoja on käytettävä tarjouspyynnössä.

Tällaisia voivat olla esimerkiksi:

- Maksuehto (yleensä 21 pv netto)
- Viivästysseuraamukset enintään korkolain mukaiset
- Sähköisen laskutuksen käyttömahdollisuus
- Toimitusaika
- Toimitusehdot
- Toimitusosoite
- Sovellettavat yleiset sopimusehdot (JYSE tavarat 2014, JYSE palvelut 2014, YSE 1998, KSE 2013, JIT 2015 jne.)
- Sopimuskauden aikainen seuranta/valvonta sanktioineen sekä irtisanominen

3.3 TILAAJAVASTUULAKI JA TARJOAJALTA VAADITTAVAT SELVITYKSET

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006) velvoittaa työn tilaajaa selvittämään sopimuskumppaninsa valmiuksia hoitaa lainmukaisia velvoitteita. Lain velvoitteet tulee huomioida hankintaa tehtäessä ja valmistelussa.

Tilajavastuulakia sovelletaan tilaajaan, joka Suomessa käyttää vuokrattua työntekijää, tai jonka Suomessa olevissa työtiloissa tai työkohteessa työskentelee työntekijä, joka on tilaajan kanssa alihankintasopimuksen tehneen työnantajan palveluksessa ja, jonka työtehtävät liittyvät tilaajan toiminnassa tavanomaisesti suoritettaviin työtehtäviin tai tilaajan tavanomaiseen toimintaan liittyviin kuljetuspalveluihin. Rakentamisessa ja rakentamiseen liittyvässä korjaus-, hoito- ja kunnossapitotoiminnassa lakia sovelletaan rakennuttajina toimiviin tilaajiin sekä sopimusketjussa kaikkiin työturvallisuuslain (738/2002) 49 §:ssä tarkoitetulla yhteisellä työpaikalla työsuorituksen sisältämän kokonaisuuden tilaajina toimiviin.

Lakia sovelletaan, jos vuokrattujen työntekijöiden työskentely kestää yli 10 työpäivää tai jos alihankintasopimuksen arvo ylittää 9 000 euroa ilman arvonlisäveroa.

Selvitysvelvollisuuden täyttämiseksi tilaajan tulee hankkia laissa luetellut selvitykset ja todistukset sekä tutustua niiden sisältöön ennen vuokratyö- tai alihankintasopimuksen solmimista. Tilajavastuulakia tulee noudattaa kaikilla aloilla, joissa käytetään alihankintaa tai vuokratyöntekijöitä.

Tarjoajalta vaadittavat selvitykset:

- Selvitys yrityksen merkitsemisestä ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisävelvollisten rekisteriin sekä työnantajarekisteriin, mikäli lainsäädäntö tätä edellyttää (tarkistetaan www.ytj.fi:stä)
- Kaupparekisteriote
- Todistus verojen maksamisesta (tarkistetaan www.ytj.fi:stä)

- Todistukset työntekijöiden eläkevakuutusten ottamisesta ja maksujen suorittamisesta
- Selvitys vuokratyövoiman ja alihankintatyön käyttämisestä
- Selvitys työhön sovellettavista työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista
- Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä
- Todistus siitä, että sopimuspuoli on ottanut tapaturmavakuutuslaissa tarkoitetun vakuutuksen (koskee vain rakennustoimintaa)

Mikäli hankintaan ei sovelleta tilaajavastuulakia, tulee hankintayksikön kuitenkin selvittää, että taholla, jolta palveluhankinta tehdään, ei ole verovelkaa, joka on vähintään 10 000 euroa sekä että yritys on merkitty niihin rekistereihin mitä lainsäädäntö edellyttää. Muut selvitykset on harkittava erikseen hankinnan luonne huomioiden.

Tilaajavastuulain edellyttämät selvitykset on pyydettävä viimeistään ennen kuin hankinnasta tehdään tilaus tai sopimus. Todistukset ja selvitykset eivät saa olla 3 kuukautta vanhempia. Tilaajavastuulain mukaiset selvitykset voi toimittaa myös tilaajavastuu.fi- tai muulla vastaavalla raportilla. Jos sopimussuhde jatkuu yli 12 kuukautta, on sopimuskumppanin toimitettava tilaajalle sopimussuhteen aikana vastaavat tiedot vähintään 12 kuukauden välein. Selvitykset, todistukset ja tiedot on säilytettävä sopimuksen liitteenä vähintään kaksi vuotta siitä, kun sopimusta koskeva työ on päättynyt.

4 HANKINTAPÄÄTÖS JA -SOPIMUS

Pienhankinnoissa hankintapäätöksen tai muun tarjoajien asemaan vaikuttavan päätöksen liitteenä on asianosaisille toimitettava muutoksenhakuohjeet (tämän ohjeen liitteenä). Huomaa, että alle kansallisen kynnysarvon oleviin hankintapäätöksiin liitetään oikaisuohjeet, ei kuitenkaan valitusosoitusta markkinaoikeuteen.

Kaikista vähintään 5 000 euron hankinnoista tehdään kirjallinen hankintapäätös (viranhaltijapäätös tai lautakunnan hankintapäätös). Myös ehdokkaiden valinnasta, hankinnan keskeyttämisestä ja mahdollisesta siirtymisestä suoraan hankintaan sekä muista tarjoajien ja ehdokkaiden asemaan vaikuttavista ratkaisuksista tulee tehdä kirjallinen perusteltu päätös.

Päätöksen perusteluissa tulee ilmetä hankinnan luonteesta ja käytetystä hankintamenettelystä riippuen hankittava tavara, palvelu tai rakennustyö, kuvattava käytetty hankintamenettely, moneltako yritykseltä tarjouksia on pyydetty ja ketkä ovat määräaikaan mennessä antaneet tarjouksen ja mitkä tarjoukset ovat saapuneet myöhässä ja tämän vuoksi hylätään. Päätöksen perusteluista on käytävä ilmi, miten tarjousten vertailu suoritettiin ja millä perusteella voittaja tuli valituksi. Päätös lähetetään tiedoksi hankintaoikaisuohjeineen kaikille tarjoajille.

Arvoltaan vähintään 10 000 euron hankinnasta on tehtävä hankintapäätöksen lisäksi erillinen kirjallinen hankintasopimus/tilaus. Tällöin hankintapäätökseen otetaan ehto, jonka mukaan sopimusosapuolia sitova sopimus syntyy vasta, kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen. Muina vaihtoehtoisina ajankohtina, joita tulee kuitenkin käyttää vain poikkeuksellisesti mutta kuitenkin aina, jos kirjallista sopimusta ei solmita, voidaan käyttää esim. päätöksen lainvoimaisuutta, rakennushankkeissa rakennus- tai ympäristöluvan lainvoimaisuutta jne. Kaupungin puolesta hankintasopimuksen allekirjoittaa se toimitusyksikkö tai viranhaltija, joka on tehnyt hankintapäätöksen. Poikkeus on kertatilaus, josta riittää tilausvahvistus riittävine ehtoineen. Tämä koskee hankintaa, jonka sopimusehdot ovat tarkasti määriteltä tarjouspyynnössä ja/tai tarjouksessa.

Mikäli kirjallista sopimusta ei solmita, tulee tarjouspyynnössä mainita keskeiset kaupalliset ehdot

sekä mainita yleiset sopimusehdot joita hankintaan sovelletaan, katso kohta 3.2 "Muita tarjouspyyntöön tai hintatiedusteluun valittavia asioita".

Hankinnoista joiden vaikutusaika on pitkäaikainen (yli 2 vuotta) solmitaan kirjallinen sopimus, vaikka hankinnan arvo on alle 20 000 euroa.

Muissa tapauksissa sopimuksen tekemisen tarkoituksenmukaisuutta on arvioitava tapauskohtaisesti. Jos erillistä sopimusta ei laadita, on varmistettava, että hankinnan keskeiset ehdot ilmenevät hankinnan asiakirjoista, kuten tilauksesta.

Sopimukset on vietävä kunnan sähköiseen sopimushallintarekisteriin.

5 HANKINTAPÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO

Pienhankintaa koskeva päätös annetaan tiedoksi sähköisesti ja tämän vuoksi tarjouspyynnössä tulee vaatia tarjoajaa ilmoittamaan sähköinen yhteystietonsa. Sähköinen tiedoksianto voidaan suorittaa vain tarjoajan tarjouksessaan tätä tarkoitusta varten ilmoittamaan osoitteeseen.

Sähköisen tiedoksiannon käyttäminen (ensisijainen ja suositeltava vaihtoehto):

- Päätös perusteluineen sekä oikaisuohje annetaan tiedoksi niille, joita asia koskee. (Päätös lähetetään yhtäaikaaisesti kaikille tarjouksen antaneille siten, että päätöksen lähettämisestä jää dokumentti.)
- Viranhaltijapäätöksen julkaisusta ja nähtävillä pidosta on erillinen ohje.
- Päätös annetaan tiedoksi sähköisellä välineellä (Cloudian kautta tai sähköpostilla) siten, että päätös skannataan ja liitetään Cloudiaan (ellei päätöstä tehdä suoraan järjestelmässä) tai sähköpostiin (myös päätöksen liitteet on oltava liitettynä mukaan).
- Päätöstä koskevaan viestiin on merkittävä, minä päivänä se on lähetetty vastaanottajalle (sähköpostijärjestelmän antama lähetysaika ei siis riitä). Tämä koskee myös tiedoksiantoa Cloudian kautta.
- Päätöksen katsotaan tulleen vastaanottajan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (laki sähköisestä tiedoksiannosta 24.1.2003/13 § 19)

Sähköisten menetelmien käytössä on lisäksi huomioitava se, että pienhankinnoissa sähköisesti toimitettu tarjous katsotaan saapuneeksi silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottovälineessä siten, että viestiä voidaan käsitellä. Jos tarjoajalta pyydetään sähköisesti jokin asiaan liittyvä lisäselvitys, katsotaan lisäselvityksen tulleeeksi perille määräajan viimeisen päivän aikana määriteltyyn kellonaikaan mennessä.

6 HANKINTA-ASIAKIRJOJEN JULKISUUS

Hankinta-asiakirjojen julkisuuteen sovelletaan julkisuuslakia (Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621).

Hankintaa koskeva asiakirja tulee julkiseksi asianosaisille, kun hankinta- tai poissulkemispäätös on tehty.

Yleisesti julkiseksi hankintapäätökseen liittyvät asiakirjat tulevat kuitenkin vasta sitten kun sopimus on tehty. Jos sopimusta ei ole tarpeen tehdä, asiakirjat tulevat julkisiksi päätöksenteosta.

Liike- ja ammattisalaisuudet ovat salassa pidettäviä tietoja. Tarjouksentekijän ilmoitus siitä, mitä tietoja pitää liikesalaisuuksina, ei kuitenkaan määrää asiakirjojen julkisuutta, vaan viime kädessä hankintayksikkö tulkitsee ja päättää, mitä pitää julkisuuslain mukaan salassa pidettävänä tietona.

Tarjouspyynnöissä on vaadittava, että tarjoukset laaditaan siten, että sellaiset asiakirjat, joissa tarjoajan mielestä on liike- ja ammattisalaisuuksia, ovat tarjouksen erillisenä liitteenä ja/tai sellaiset kohdat on merkittävä selvästi merkinnällä ”ei-julkinen”. Jos toinen tarjoaja haluaa jällempäin nähdä kilpailijoiden tarjousasiakirjoja, on niistä poistettava liikesalaisuuksia sisältävät kohdat. Jos hankintayksikölle on epäselvää, tulkitseanko jokin kohta liikesalaisuudeksi, niin hankintayksikön tulee kysyä tarjoajan oma näkemys asiasta. Epäselvissä tapauksissa on järkevää olla varovainen.

Julkisuuslain mukaan viranomaisen voi antaa tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta, jos se, jonka suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa luovutukselle suostumuksen. Jos tarjousasiakirjat nähtäväkseen halunneen kanssa tulee erimielisyyttä siitä, onko jokin tieto liikesalaisuus vai ei, on tehtävä valituskelpoinen päätös, jossa todetaan, että hankintayksikkö pitää vaadittua tietoa liikesalaisuutena eikä ole antanut sitä nähtäväksi (salassapitopäätös). Tällöin sen tulkitseminen, onko tieto liikesalaisuus vai ei, jää valitusviranomaisen tulkittavaksi ja vastuulle.

7 MUUTOKSENHAKU

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa sovelletaan hankintalain mukaista hankintaoikaisua sekä kuntalain määräyksiä muutoksenhaun osalta. Päätöksiä ei voi saattaa markkinaoikeuden tutkittavaksi.

7.1 HANKINTAOIKAISU

Hankintayksikkö voi omasta tai tarjoajan aloitteesta poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun ja ratkaista asia uudelleen, jos tehty ratkaisu perustuu virheelliseen menettelyyn. Hankintaoikaisun tekeminen ei vaadi asianosaisen suostumusta.

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Hankintayksikkö voi tehdä hankintaoikaisun 90 päivän kuluessa siitä, kun hankintapäätös on tehty. Hankintayksikön on ilmoitettava välittömästi asianosaisille hankintaoikaisun vireille tulosta.

Hankintaoikaisua ei voi tehdä päätöksestä, josta on jo tehty hankintasopimus tai tilaus.

7.2 OIKAISUVAATIMUS

Päätökseen tyytymättömällä asianosaisella (*asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa*) tai kunnan jäsenellä on oikeus tehdä kuntalain mukainen kirjallinen oikaisuvaatimus kunnan muiden viranomaisten kuin valtuuston päätöksistä. Oikaisuvaatimus tehdään toimivaltaiselle toimielimelle ja se on kunnallisvalituksen pakollinen esivaihe.

Oikaisuvaatimus on toimitettava toimivaltaiselle toimielimelle ennen viraston aukioaloajan päättymistä viimeistään neljäntenätoista (14) päivänä päätöksen tiedoksisaantipäivää lukuun

ottamatta.

7.3 KUNNALLISVALITUS

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen haetaan muutosta kirjallisella kunnallisvalituksella. Kunnallisvalitus on tehtävä hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kunnallisvalituksen voi tehdä asianosainen ja kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen vuoksi muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös muut asianosaiset ja kunnan jäsenet. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muutoin lainvastainen.

LIITE 1. PIENHANKINTAPROSESSIN PÄÄPIIRTEET

LIITE 2. HANKINTAOIKAISUOHJE

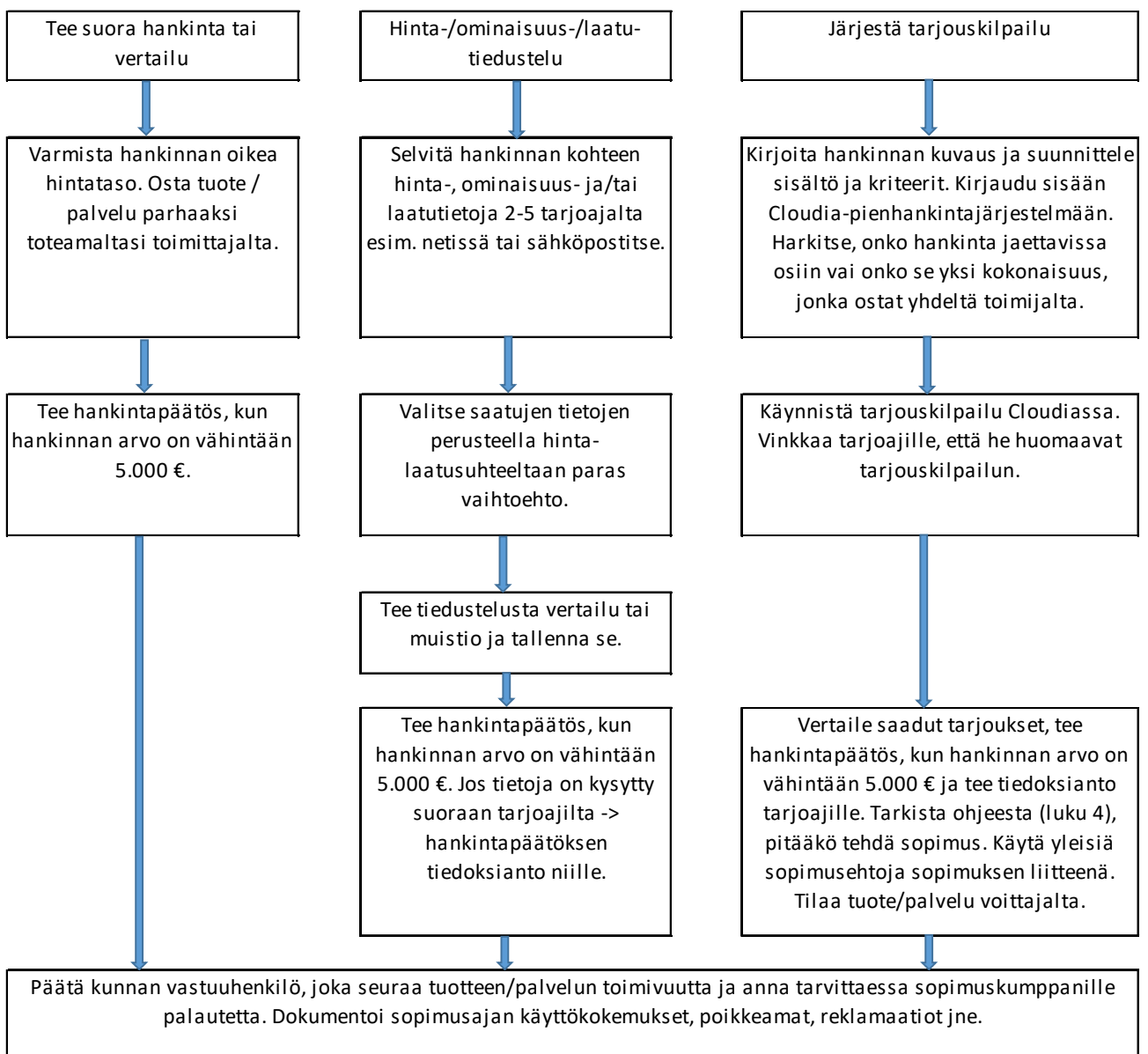
PIENHANKINTAPROSESSI PÄÄPIIRTEISSÄÄN

Selvitä onko kunnassa jo olemassa yhteishankintasopimus tai sopimus, josta voit tilata tarvitsemasi tuotteen / palvelun, vai tuleeko sinun ostaa se erikseen.

Selvitä minkä hintainen hankinta tulee kuntatasolla olemaan. Huomioi mahdollisen option arvo ja käytä laskennassa arvonlisäverottomia hintoja.

Ota selvää millaisia mahdollisia ratkaisuja markkinoilla on ja mitä niistä on tarjolla kunnassa ja lähialueella.

Tarkista taulukosta 1 rajat ja tapa, jonka mukaan hankinta tulee tehdä:

HANKINTAOIKAISUOHJE

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä *hankintalaki*) 135 §:n mukaan sellaisen hankintayksikön päätöksen tai muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun korjaamiseksi, johon ei muutoin sovelleta hankintalakia, voidaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä *hankintaoikaisu*).

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen se, jota asia koskee (jäljempänä *asianosainen*). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintayksiköltä hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto kirjeitse

Hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä. Asianosainen on saanut asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto sähköisesti

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisen asiointilain (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa, 13/2003) 19 §:n mukaisesti ja asianosainen on antanut suostumuksensa siihen, että päätös voidaan lähettää hänelle sähköisesti tiedoksi. Asianosainen on saanut päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä sen lähettämisestä.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikön yhteystiedot:

Pieksämäen kaupunki

Kirjaamo

PL 125, 76101 Pieksämäki

Kauppakatu 1, 76100 Pieksämäki

kirjaamo@pieksamaki.fi

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
PL 125, Kauppakatu 1
76100 Pieksämäki
015 788 2111
kirjaamo@pieksamaki.fi
www.pieksamaki.fi
www.visitpieksamaki.fi